

Τα όνειρα και οι αιρετικοί (Πρωτοπρ. Βασίλειος Γεωργόπουλος, Επίκ. Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : Μαΐου 9, 2018

Διαβάζοντας σέ διάφορα αίρετικά έντυπα τόν τρόπο, δυστυχώς, πού κάποιοι συνάνθρωποί μας έγκατέλειψαν τήν Έκκλησία του Χριστού για νά ένταχθοῦν σέ μία αίρετική κίνηση, πολλές φορές διαπιστώνουμε, έκτός από τήν άπουσία γνώσης τής Ορθόδοξης πίστης, νά γίνεται λόγος και για ένα άλλο φαινόμενο. Για τά **όνειρα**.

Στά πλαίσια τής διαδικασίας ένταξης τους στον αίρετικό χώρο, συχνά κάνουν λόγο για μία ξεχωριστή έμπειρία πού είχα, όπως τή φανέρωση του Χριστού στο όνειρό τους, τήν περιγραφή είδυλλιακών πνευματικών καταστάσεων και άλλοτε τήν άποκάλυψη γεγονότων, πού προκαλοῦν φόβο και άγωνία σέ όνειρα πού είδαν στον ύπνο τους. Τά όνειρα αυτά όλοι τους τά θεώρησαν ως έμπειρική άπόδειξη τής θείας παρουσίας, ως έπιβράβευση και ένίσχυση στο νέο τρόπο ζωής τους, στον αίρετικό δηλαδή χώρο, σέ συνδυασμό με τή μόνιμη ψευδαίσθηση, ότι εκεί γνώρισαν τον Χριστό αληθινά.

Δέν θά σταθοῦμε στην έπιστημονική έρμηνεία των ονείρων. Θά σταθοῦμε σ' ένα άλλο βασικό και θεμελιώδη παράγοντα. Στο ότι στίς αίρετικές κινήσεις δέν υπάρχει ή δυνατότητα, πού νά μπορεί κάποιος νά διακρίνει τίς νόθες έμπειρίες από τίς γνήσιες και τοῦτο γιατί ή αίρεση δέν έχει ύγιή πνευματικά κριτήρια.

Άκατήχητοι, δυστυχώς, προηγουμένως, άγευστοι πείρας και άγωνα πνευματικής ζωής, χωρίς έμπειρο πνευματικό όδηγό, οί πρώην Ορθόδοξοι δέν μποροῦν νά συνειδητοποιήσουν, ότι αυτό τό όποιο περιγράφουν ως μοναδική έμπειρία, τήν όποία ό Κύριος, υποτίθεται τούς έδειξε διά μέσου των ονείρων, είναι κάτι **τόπνευματικά επικίνδυνο**.

Ποῦ έγκειται αυτός ό κίνδυνος; Στο ότι σύμφωνα με τήν Άγία Γραφή (Β' Κορ. 11, 14) και σύμφωνα με τήν έμπειρία και τήν πείρα των άγίων Νηπτικών Πατέρων τής Έκκλησίας μας των διαχρονικώς αναντικατάστατων άπλανών όδηγών μας, **τά όνειρα είναι χώρος δράσης μεταμφιεζόμενης δαιμονικής παρουσίας**.

Τό νά μή πλανηθεί δηλαδή ό άνθρωπος μέσω των ονείρων, τό έπισημαίνει ή Άγία Γραφή ήδη από τήν Παλαιά Διαθήκη. Διαβάζουμε στη Σοφία Σειράχ: «*Τά όνειρα δίνουν φτερά στους άνόητους. (...) Από τό άκάθαρτο τί μπορεί νά καθαριστεί; Και*

ἀπό τό ψέμα νά ἀληθέψει; (...) Πολλούς τά ὄνειρα τούς παραπλάνησαν κι ὅσοι ἐλπίσανε σ' αὐτά διαψεύσθηκαν» (Σοφ. Σειράχ 34, 1-7).

Γι' αὐτό τό λόγο οἱ ἱεροί Πατέρες, γνωρίζοντας τόν **κίνδυνο τῆς πλάνης**, ὄχι μόνο συνιστοῦν νά μή δίνουμε προσοχή στά ὄνειρα, ἀλλά θεωροῦν καί ὡς ἄξιο ἐπαίνου τόν Χριστιανό πού θά ἀρνηθεῖ νά ἀποδεχθεῖ τυχόν ὄνειρο μέ θεϊκή προέλευση. Ἡ ἄρνησή του νά τό ἐμπιστευθεῖ, δείχνει ἄνθρωπο πνευματικά ὄριμο πού εἶχε τήν προσοχή νά μή πλανηθεῖ.

Τήν ἀγιοπατερική Ὁρθόδοξη διδασκαλία τήν συνοψίζει ἄριστα, ἐπικαλούμενος μάλιστα τήν ἐμπειρία τῶν πνευματικῶς πεπειραμένων (ὡς παρά τῶν ἐν πείρᾳ γεγονότων ἠκούσαμεν) ὁ **ἅγιος Διάδοχος Φωτικῆς**. Αναφέρει στό 38ο κεφάλαιο τῶν Ἑκατό Γνωστικῶν Κεφαλαίων του: **«Ὅμως δύναται νά θεωρηθῆ μεγάλη ἀρετή τό νά μή δίδῃ σημασία κανείς στά ὄνειρα. Διότι τά ὄνειρα δέν εἶναι τίποτε ἄλλο, τοῦλάχιστον τά περισσότερα, ἀπό εἴδωλα τῶν λογισμῶν πού περιφέρονται ἐδῶ κι ἐκεῖ ἢ ὅπως εἶπα, φαντασίες, διά τῶν ὁποίων ἐμπαίζουν τούς ἀνθρώπους οἱ δαίμονες. Ἐπομένως ἐάν δέν ἀποδεχθῶμεν κάποτε κάποιο ὄραμα πού θά σταλῆ σ' ἐμᾶς ἀπό τήν ἀγαθότητα τοῦ Θεοῦ, δέν θά ὀργισθῆ ἐναντίον μας, διότι τό ἀρνηθήκαμε, ὁ πολυπόθητος Κύριος Ἰησοῦς. Διότι γνωρίζει ὅτι αὐτό τό κάμνομεν ἀπό φόβον μήπως μᾶς ἀπατήσουν οἱ δαίμονες»** (Μετάφραση π. Θεοκλήτου Διουνυσιάτου, ἔκδ. Ὁρθόδοξος Κυψέλη).

Ἄλλα τά ὄνειρα ἔχουν πειρασμική προέλευση; Ἡ Ἁγία Γραφή καί οἱ Πατέρες ἀπαντοῦν ὄχι. Ὑπάρχουν καί ὄνειρα πού προέρχονται ἀπό τόν Θεό. Τέτοια ὄνειρα π.χ. εἶναι τό ὄνειρο τοῦ Ἰωσήφ τοῦ Μνήστορος (Ματθ. 1, 20), τό ὄνειρο τῶν Μάγων (Ματθ. 2, 12) καί τό ὄνειρο τῆς γυναίκα τοῦ Πιλάτου (Ματθ. 27, 19). Αὐτές τίς περιπτώσεις ἐπικαλοῦνται διάφοροι αἰρετικοί στίς συζητήσεις μαζί τους γιά νά δικαιολογήσουν τήν ἐμπιστοσύνη πού δείχνουν στά ὄνειρα, θεωρώντας ἐκ τῶν προτέρων, ὅτι ὅλα ἔχουν θεϊκή προέλευση.

Γιά τά ὄνειρα πού ἔχουν θεϊκή προέλευση κάνουν λόγο καί οἱ ἅγιοι Πατέρες, οἱ ὁποῖοι ταυτοχρόνως περιγράφουν καί μερικά βασικά γνωρίσματά τους, πού στά πλαίσια τοῦ πνευματικοῦ ἀγῶνα ἀποτελοῦν καί **κριτήρια ἀξιολόγησης καί προέλευσῆς τους** (βλ. π.χ. Ἁγ. Διαδόχου Φωτικῆς, Κεφ. 36-37). Μποροῦν, δηλαδή, ἔτσι ὀρθῶς νά ἀξιολογήσουν ἂν εἶναι γνήσια ἢ νόθα αὐτή ἡ ἐμπειρία καί κατ' ἐπέκταση ἡ προέλευση αὐτῶν τῶν ὀνειρῶν.

Αὐτός ὅμως ὁ πνευματικός πλοῦτος, τά πνευματικά κριτήρια τῆς Νηπτικῆς ἀγιοπατερικῆς παραδόσεως, εἶναι ἀνύπαρκτος στό χῶρο τῆς αἵρεσης. Αὐτό ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νά ζοῦν μιά πλάνη σέ σχέση μέ τά ὄνειρα, ἀλλά καί νά προσπαθοῦν νά τήν ἐπιβεβαιώσουν ἐπικαλούμενοι τήν Ἁγία Γραφή!

Καί στήν ἔνσταση, **πῶς μπορεῖ κάποιο ὄνειρο νά ἔχει δαιμονική προέλευση, ὅταν ὠρισμένες φορές ἐπιβεβαιώνεται**, μᾶς ἀπαντᾷ μέ τήν χαρακτηριστική του ἀκρίβεια ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός. Κατά τόν ἱερό Πατέρα, οἱ δαίμονες προλέγουν ἄλλοτε βλέποντες αὐτά πού γίνονται ἀπό μακριά καί ἄλλοτε στοχαζόμενοι. Γι' αὐτό πολλές φορές λένε ψέματα ἐνῶ κάποιες φορές μέ τόν τρόπο αὐτό ἀληθεύουν. Καί ὡς ἐκ τούτου **ποτέ δέν θά πρέπει νά τούς δίνουμε σημασία** (Ἐκδοσις Ἀκριβής, 2, 4). Ἄν τυχόν ὁ ἄνθρωπος δείξει ἐμπιστοσύνη ἐπειδή συνέβη κάτι τό ὁποῖο ἐπαληθεύτηκε, ἀπλῶς, ὁ ἀντίδικος ἔχει καταφέρει νά ἀποσπάσει τήν ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀνθρώπου καί ὡς ἐκ τούτου νά εἶναι πιά εὐκόλα χειραγωγήσιμος στήν πλάνη.

Νά λοιπόν, γιατί ποτέ οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοί σύμφωνα μέ τήν παρακαταθήκη τῶν ἁγίων Πατέρων, οὔτε πιστεύουν οὔτε ἐμπιστεύονται τά ὄνειρα. Προέχει ἡ ἐν Χριστῷ ἐλευθερία καί ὄχι ἡ ἐμπιστοσύνη τοῦ ἀθεράπευτου ἀπό τά πάθη ἀνθρώπου στήν μεταπτωτική λειτουργία τῆς φαντασίας.

(Περιοδικό «διάλογος», τεύχος 89)

(Πηγή ἡλ. κειμένου: impantokratoros.gr)